

Veiligheidsbeleving Uitgaan Binnenstad 2018

Gemeente Utrecht

[Utrecht.nl/onderzoek](https://www.utrecht.nl/onderzoek)

Colofon

uitgave

IB Onderzoek
Gemeente Utrecht
Postbus 16200
3500 CE Utrecht
030 286 1350
onderzoek@utrecht.nl

in opdracht van

Joke Beekes, Veiligheid
Gemeente Utrecht

internet

www.utrecht.nl/onderzoek

rapportage

Isabella Janssen

informatie

Isabella Janssen
030 - 286 13 50

projectnummer

E183, zaaknummer 5057078

foto omslag

Sietse Brouwer

bronvermelding

Het overnemen van gegevens uit deze publicatie is toegestaan met de bronvermelding:
afdeling Onderzoek, gemeente Utrecht

Augustus 2018

Samenvatting

Uitgaanspubliek

- Het overgrote deel (85%) van het uitgaanspubliek voelt zich veilig op straat in de binnenstad. Slechts 3% van het uitgaanspubliek voelt zich vaak onveilig. Bij respondenten die aangeven zich wel (eens) onveilig te voelen in de binnenstad zijn junks/zwervers/daklozen (45%) en dronken mensen (37%) de grootste veroorzakers hiervan. Aan respondenten is tevens gevraagd of zij ideeën hebben om de veiligheid op straat tijdens het uitgaan te verbeteren. De belangrijkste suggesties om dit te verbeteren zijn: meer politie/toezicht (33%), cameratoezicht (16%) en verlichting (15%)¹.
- Ook in uitgaansgelegenheden voelt het overgrote deel (93%) van het uitgaanspubliek zich veilig. Slechts 1% van de respondenten voelt zich vaak onveilig. Respondenten die zich vaak, soms of zelden onveilig voelen (18 %) voelen, geven aan dat dit komt doordat men lastig gevallen is (40%) en door vechtpartijen en ruzies (39%). Meer en betere beveiliging (23%) is de belangrijkste suggestie die wordt gedaan om de veiligheid in uitgaansgelegenheden te verbeteren².
- Het grote gevoel van veiligheid in de binnenstad kan deels verklaard worden doordat weinig respondenten slachtoffer zijn geworden van overlast of een delict: 93% van de respondenten is zelden of nooit slachtoffer geweest. Ongeveer 1 op de 14 personen (7%) is hier soms of vaak slachtoffer van geweest.

Horecaondernemers

- De meeste nachthorecaondernemers (79%) geven aan dat het afgelopen jaar zelden (49%) of nooit (30%) onveilige situaties voorkwamen in de directe omgeving van het bedrijf. Dit geldt ook voor onveilige situaties binnen het bedrijf: 86% van de ondernemers heeft hier nooit (43%) of zelden (43%) mee te maken gehad.
- De ontwikkeling van de veiligheid in het Utrechts uitgaansgebied is volgens verreweg de meeste ondernemers (82%) de afgelopen 12 maanden gelijk gebleven.
- Horecaondernemers hebben tevens aangegeven of overlastgevende situaties (soms of vaak) voorkomen in de directe omgeving van hun bedrijf. De meest voorkomende situaties zijn: dronken mensen (68%), een grote mond van bezoekers (59%) en overlast door zwervers, junks en/of dealers (51%). Men heeft over het algemeen weinig last van handtastelijkheden van bezoekers (15%) of van fysiek geweld (2%).
- Het overgrote deel van de horecaondernemers geeft aan dat zij nooit of zelden schade hebben ondervonden door de volgende typen strafbare feiten: ernstig fysiek geweld (96%) en

^{1/2} Deze suggesties staan los van de vraag of men zich de afgelopen 12 maanden onveilig heeft gevoeld.

inbraak (94%). Vernieling en diefstal komen vaker voor: 83% en 79% van de horecaondernemers heeft hier zelden of nooit schade door ondervonden.

- Driekwart (75%) van de ondernemers heeft het afgelopen jaar te maken gehad met een incident in hun bedrijf. Van alle respondenten heeft 64% de politie op de hoogte gebracht van een incident. Men is over het algemeen (zeer) tevreden (76%) over de afhandeling door de politie.
- De Utrecht Horeca App is een verkorte, praktische weergave van het uitgebreide horecahandboek voor ondernemers en beveiligers. De app wordt door de politie ook gebruikt om pushberichten te verzenden naar horecaondernemers om hen te informeren over belangrijke zaken. Meer dan de helft van de respondenten kent de app (60%) en ruim vier op de tien (42%) ondernemers gebruiken de app. Dit komt ongeveer overeen met het aandeel bedrijven met een beveiliging (43%), voor wie de app bedoeld is.

Aanbevelingen

- Uit het onderzoek komt naar voren dat zwervers, junks en dealers een veelgenoemde oorzaak zijn van overlast en gevoelens van onveiligheid. Bij zowel horecaondernemers als het uitgaanspubliek komt dit naar voren. Speciale aandacht voor deze groep draagt bij aan het verhogen van veiligheidsgevoelens.
- Een andere suggestie is een aanpak op het beperken van overlast door dronkenschap. Onder uitgaanspubliek is dit zowel op straat als in uitgaansgelegenheden een veelgenoemde oorzaak van onveiligheidsgevoelens. Verschillende horecazaken noemen dronken mensen ook als grootste probleem in hun bedrijf op het gebied van veiligheid. Volgens de ondernemers zorgen dronken mensen voor vernielingen en overlast.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	6
1 Uitgaanspubliek	8
2 Horecaondernemers	18
Bijlage 1: steekproefbeschrijving	25
Bijlage 2: vragenlijst uitgaanspubliek	30
Bijlage 3: vragenlijst horecaondernemers	35

Inleiding

Vanaf 2003 werken partners samen aan een veilig uitgaansleven in de binnenstad van Utrecht. De gemeente Utrecht, Politie, Koninklijke Horeca Nederland (afdeling Utrecht), Veiligheidsregio Utrecht en het Openbaar Ministerie hebben samenwerkingsafspraken en maatregelen vastgelegd in het convenant Veilig Uitgaan.

De veiligheidsbelevingsgevoelens onder het uitgaanspubliek en horecagelegenheden worden vanaf 2006 iedere drie jaar gemonitord. In 2018 is opnieuw onderzoek gedaan. De monitor gaat in op de veiligheidsbeleving van het uitgaanspubliek, zowel binnen in uitgaansgelegenheden als buiten op straat. Daarnaast komt de veiligheidsbeleving van nachthorecazaken en hun personeel aan bod. Bars, clubs, discotheken en cafés die na 01:00 uur open zijn, worden gedefinieerd als nachthorecazaken.

Kaart met overzicht van locaties waar enquêtes zijn afgenomen onder uitgaanspubliek

Locaties

1. Neude
2. 't Wed
3. Vredenburg
4. Nobelstraat
5. Domplein
6. Stadhuis
7. Janskerkhof
8. Mariaplaats

Vergelijking met voorgaande monitors

Door een aantal veranderingen in de onderzoeksmethodiek zijn de resultaten van deze monitor niet één op één vergelijkbaar met de eerdere monitors. In deze rapportage wordt dan ook geen vergelijking gemaakt met eerdere jaren.

Ten eerste heeft dit te maken met een verandering in de definitie van uitgaanspubliek. De focus ligt dit jaar op stappubliek, zoals bezoekers aan cafés en clubs. Dit is de doelgroep van het programma Veilig Uitgaan. Om deze doelgroep te bereiken, zijn bezoekers aangesproken tussen 23.00 uur en 01.00 uur. Voorgaande jaren werden bezoekers tussen 19.00 uur en 01.00 uur aangesproken. Uit de resultaten bleek dat er eerder op de avond veel mensen in de binnenstad zijn die niet tot de doelgroep behoren, zoals winkelend publiek of restaurantbezoekers. In 2015 bezocht 57% een café/bar ten opzichte van 81% in 2018. Ook zijn er twee enquêtelocaties bijgekomen: Domplein en Nobelstraat. Tot slot vond het veldwerk 1 week later plaats (week 11 en 12) en is de vragenlijst op een aantal punten gewijzigd. Deze veranderingen maken het niet mogelijk om vergelijkingen te maken met eerdere monitors.

Ook op het gebied van ondernemers is de onderzoeksmethodiek deels gewijzigd. Het onderzoek richt zich dit jaar enkel op de ondernemers van nachthorecazaken. Nachthorecazaken zijn bars, clubs en discotheken die na 01.00 uur open zijn. In eerdere monitors werden alle horecazaken in de Utrechtse binnenstad benaderd om mee te doen. In 2015 had 74% van de respondenten een eetcafé/restaurant, snackbar/fastfoodrestaurant of een overig type horecaonderneming. In de huidige monitor zijn deze ondernemingen niet meegenomen, waardoor vergelijking niet mogelijk is. Daarnaast wat het dit jaar voor ondernemers alleen mogelijk om de vragenlijst digitaal (op internet) in te vullen. Bij voorgaande edities was het ook mogelijk om de enquête schriftelijk in te vullen.

Leeswijzer

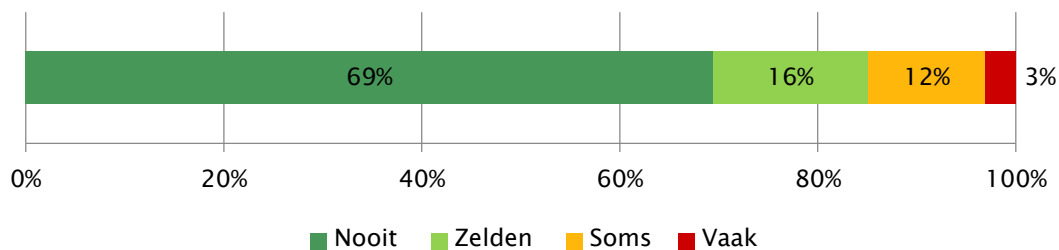
De hoofdstukken 1 en 2 gaan in op de resultaten van het uitgaanspubliek en horecaondernemers. In de bijlagen zijn de vragenlijsten en de steekproefbeschrijving te vinden. De steekproefbeschrijving gaat in op de respons en een aantal achtergrondkenmerken, zoals geslacht, het type nachthorecazaak en de frequentie van uitgaan.

1 Uitgaanspubliek

Aan uitgaanspubliek is een aantal vragen gesteld over hun gevoel van (on)veiligheid op straat en in uitgaansgelegenheden. Hierbij wordt onder andere ingegaan op de rol van de politie (UIT-team) en sociale media. Achtergrondgegevens zoals respons, frequentie van uitgaan, leeftijd en geslacht zijn te vinden in bijlage 1³.

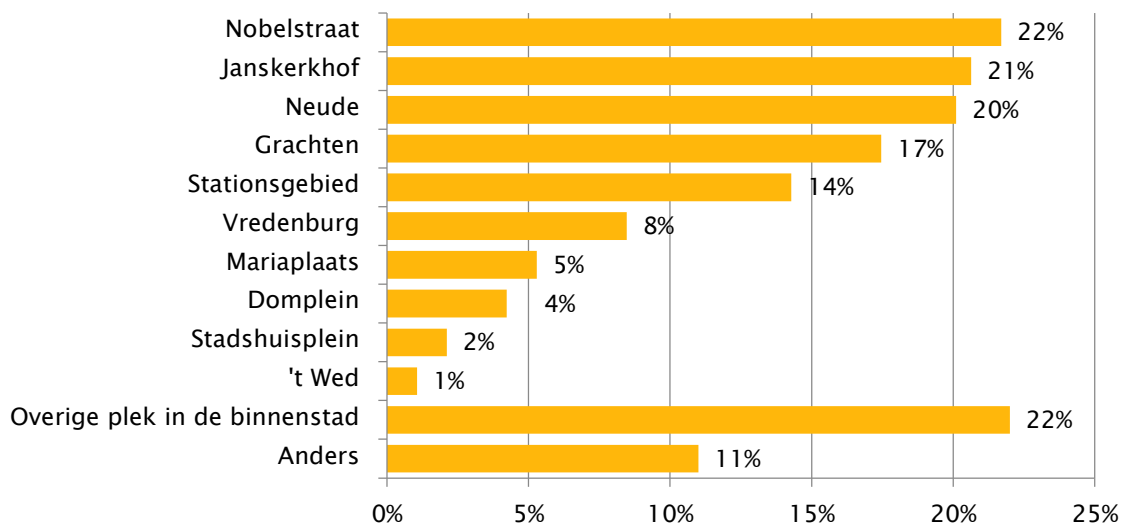
1.1 Veiligheid op straat

Onveiligheidsgevoelens buiten op straat in de afgelopen 12 maanden (n=622)

- Een ruime meerderheid (85%) van de respondenten voelt zich veilig op straat in de binnenstad. Hiervan voelt 69% zich nooit onveilig en voelt 16% zich zelden onveilig.
- Slechts 15% van het uitgaanspubliek voelt zich wel soms of vaak onveilig op straat in de binnenstad.

Locaties waar men zich wel eens onveilig voelde (n=190) – vraag gesteld aan respondenten die zich zelden, soms of vaak onveilig voelen, *meer antwoorden mogelijk*

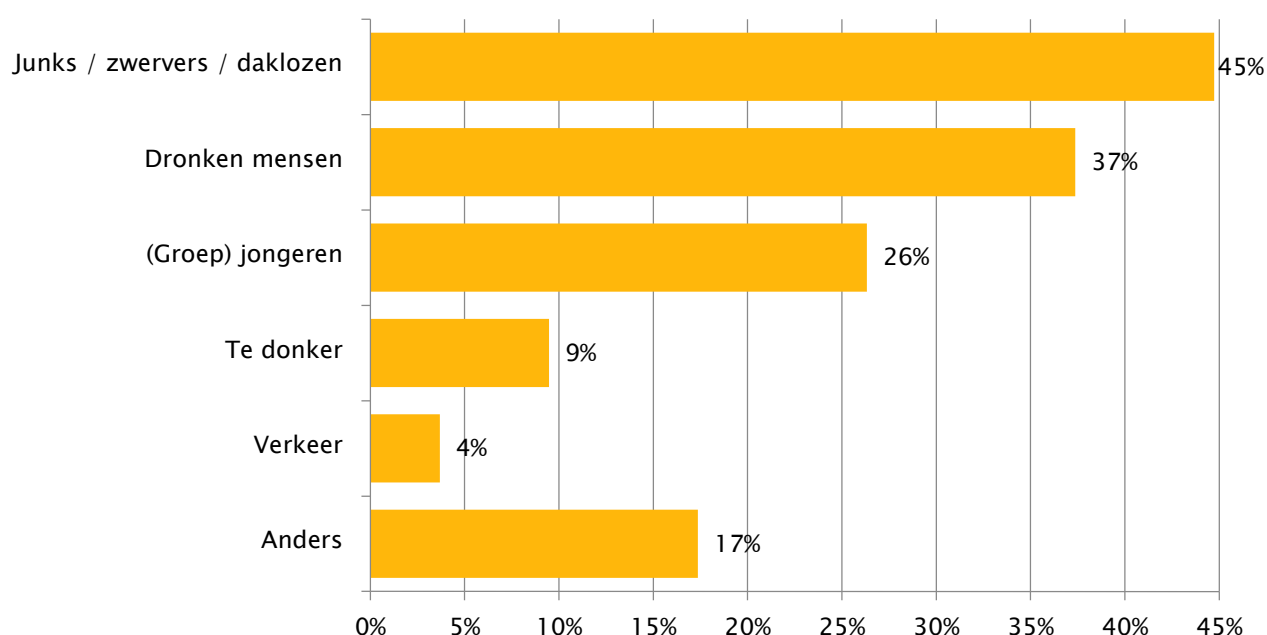

³ De 'n' die bij de figuren genoemd wordt, staat voor het aantal respondenten dat deze vraag beantwoordt heeft. Dit kan per vraag verschillen. Bij meer antwoorden mogelijk kan het totaalpercentage boven 100% uitkomen.

Respondenten die zich wel (eens) onveilig voelen (31%), geven aan dat dit gevoel op de volgende locatie(s) voorkomt:

- De meest genoemde plekken zijn: Nobelstraat (22%), Janskerkhof (21%) en de Neude (20%).
- Op Mariaplaats (5%), Domplein (4%), Stadhuisplein (2%) en 't Wed (1%) komen gevoelens van onveiligheid nauwelijks voor.
- Ook voelt uitgaanspubliek zich wel eens onveilig op overige plekken in de binnenstad (22%) en op 'andere plekken' (11%). Dit zijn bijvoorbeeld plekken buiten de Utrechtse binnenstad, rustige plekken en plekken buiten Utrecht.

Redenen waarom men zich wel eens onveilig voelde (n=190) – vraag gesteld aan respondenten die zich zelden, soms of vaak onveilig voelen, *meer antwoorden mogelijk*

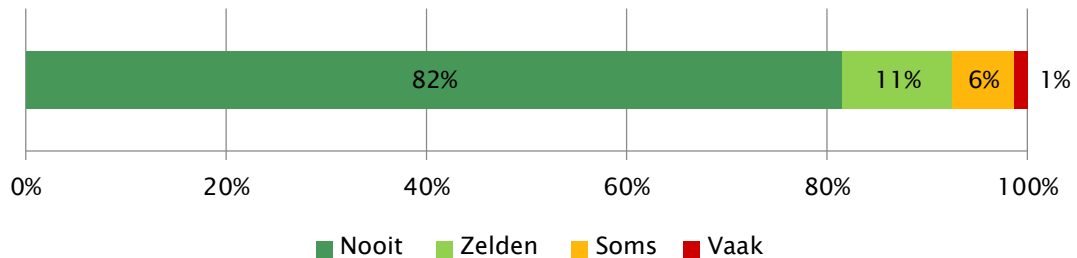

Personen die wel eens onveilig voelen (31 %), geven hier de volgende reden(en) voor:

- De meest voorkomende redenen zijn: junks/zwervers/daklozen (45%) en dronken mensen (37%).
- Ook (een groep) jongeren wordt door ruim een kwart (26%) van de respondenten als reden voor onveiligheidsgevoelens genoemd.
- Lastig gevallen worden, vechtpartijen en (het gevoel) gevolgd (te) worden zijn voorbeelden van andere redenen (17%).

1.2 Veiligheid in uitgaansgelegenheden

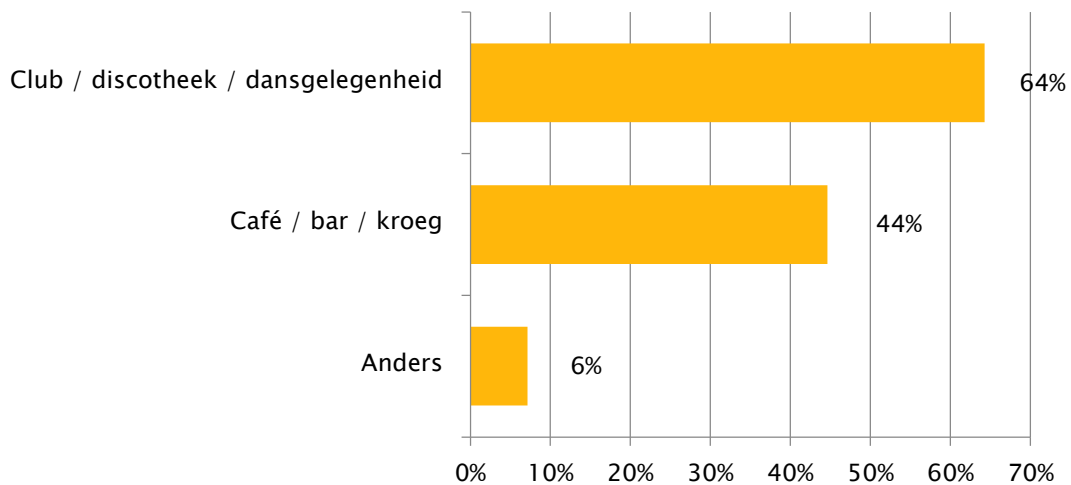
Onveiligheidsgevoelens in uitgaansgelegenheden in de afgelopen 12 maanden (n=622)

Uitgaanspubliek is ook gevraagd hoe veilig zij zich voelen in uitgaansgelegenheden:

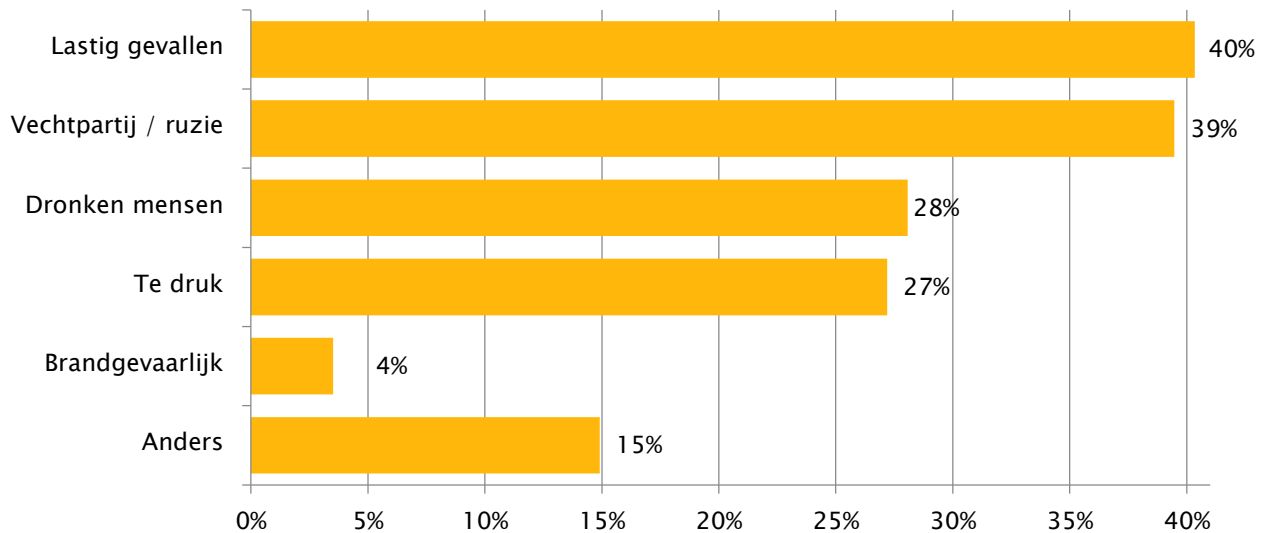
- Ruim 9 op de 10 (93%) personen geven aan zich nooit of zelden onveilig te voelen.
- Slechts een enkeling zegt zich soms (6%) of vaak (1%) onveilig te voelen in uitgaansgelegenheden.

Uitgaansgelegenheden waar men zich wel eens onveilig voelde (n=114) - vraag gesteld aan respondenten die zich zelden, soms of vaak onveilig voelen, *meer antwoorden mogelijk*

- Meer dan de helft van de respondenten (64%) die zich wel eens onveilig voelt, heeft dit gevoel in een club/discotheek/dansgelegenheid.
- Een kleinere groep (44%) heeft wel eens een gevoel van onveiligheid in een café/bar/kroeg.
- Tussen bezoekers aan clubs/discotheken/dansgelegenheden en bezoekers aan cafés/bars/kroegen bestaat geen significant verschil in hun gevoel van veiligheid.

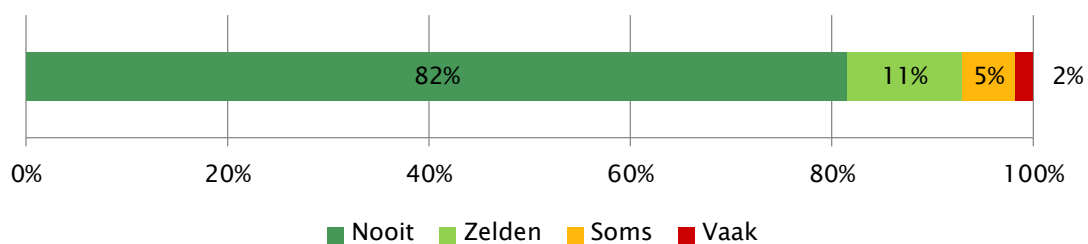
Redenen waarom men zich wel eens onveilig voelde (n=114) – vraag gesteld aan personen die zich zelden, soms of vaak onveilig voelen, *meer antwoorden mogelijk*

- De meest genoemde oorzaken van onveiligheidsgevoelens in uitgaansgelegenheden zijn: lastig gevallen zijn (40%) en vechtpartijen/ruzies (39%). In beide gevallen geeft 7% van het totaal aantal respondenten aan dat ze zich hierdoor onveilig hebben gevoeld.
- Ook dronken mensen (28%) en drukte (27%) worden relatief vaak genoemd.

1.3 Slachtofferschap onder uitgaanspubliek

Slachtofferschap overlast of delict in de binnenstad in de afgelopen 12 maanden (n=621)

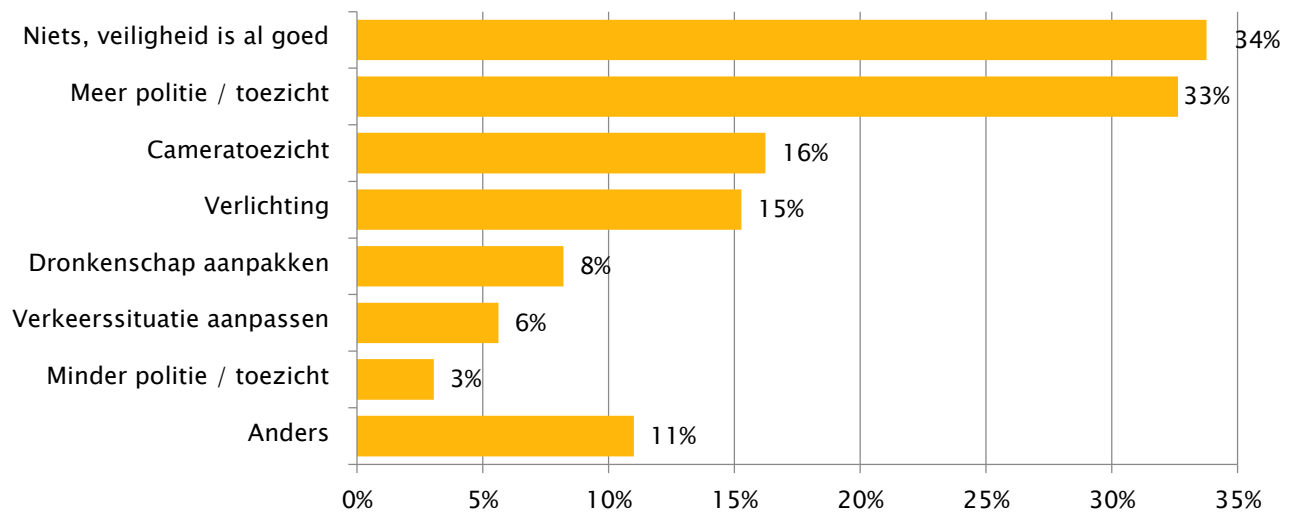
Uitgaanspubliek kan ook daadwerkelijk slachtoffer zijn geweest van een delict of overlast:

- Een ruime meerderheid (93%) van de deelnemers is het afgelopen jaar nooit (82%) of zelden (11%) slachtoffer geweest.
- Slechts 7% van het uitgaanspubliek is soms (5%) of vaak (2%) slachtoffer geweest van een delict of overlast.

1.4 Suggesties aanpak onveiligheid

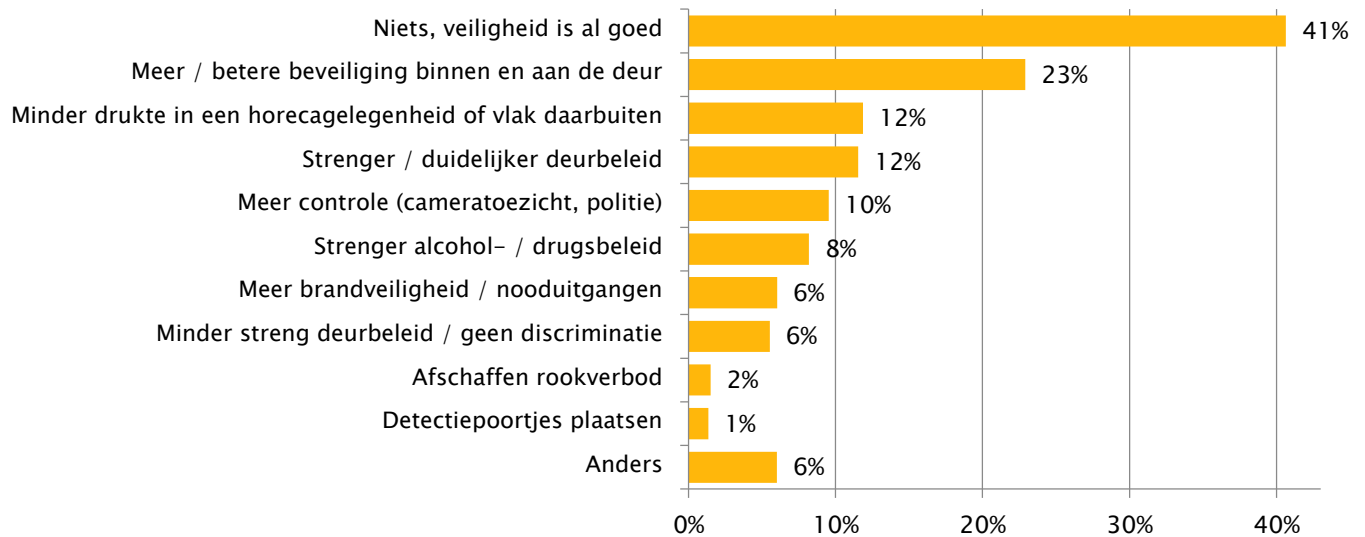
Het uitgaanspubliek is gevraagd of zij ideeën hebben om de veiligheid tijdens het uitgaan te verbeteren. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de veiligheid op straat en in uitgaansgelegenheden.

Suggesties voor het verbeteren van de veiligheid op straat (n=620), *meer antwoorden mogelijk*

- Ruim een op de drie respondenten (34%) zegt dat er geen maatregelen genomen hoeven te worden, omdat de veiligheid al goed is.
- Een derde (33%) geeft de suggestie dat er meer politie en toezicht moet komen.
- Bij anders wordt onder andere ingegaan op onderwijs en opvoeding. Ook wordt het verminderen van junks/zwevers genoemd en betere opvang voor deze personen.

Suggesties voor het verbeteren van de veiligheid in uitgaansgelegenheden (n=618), meer antwoorden mogelijk

- Circa vier op de tien respondenten (41%) geven aan dat er geen maatregelen genomen hoeven worden, omdat de veiligheid al goed is.
- Bijna een kwart (23%) van het uitgaanspubliek denkt dat meer en betere beveiliging binnen en aan de deur de veiligheid zal verbeteren. Andere suggesties worden veel minder vaak gedaan.

1.5 Het UIT-team

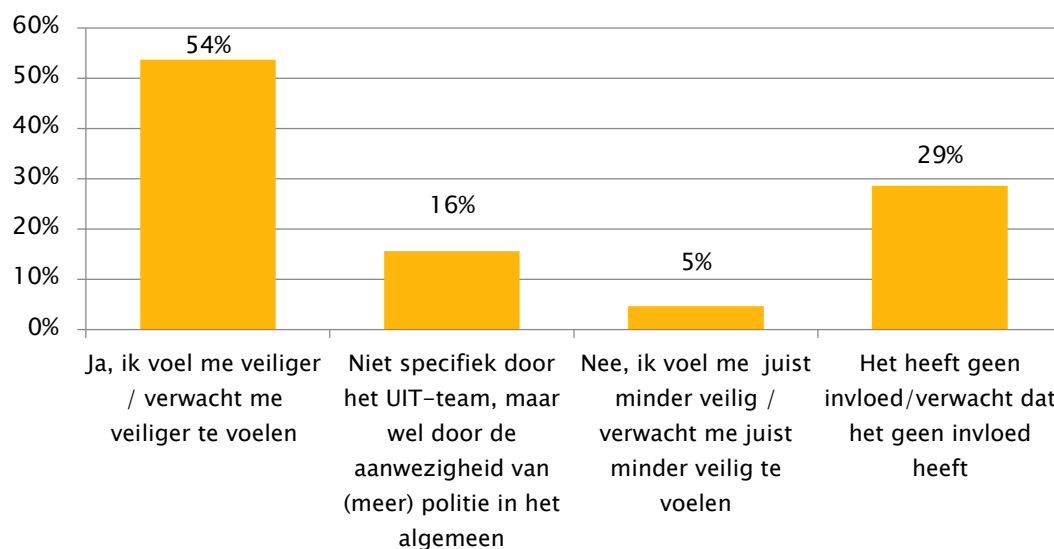
Het UIT-team van de politie is een team van agenten dat specifiek is opgeleid voor het werken tijdens uitgaansnachten. Op donderdag, - en vrijdagnacht zijn twee koppels van het UIT-team aanwezig. Zaterdagnacht zijn dit drie koppels. Utrecht heeft een wijkagent Horeca. Deze wijkagent is ook buiten uitgaansnachten het eerste aanspreekpunt bij de politie voor horecaondernemers en horecabeveiligers.

Bekendheid van het UIT-team en hun werkzaamheden (n=615)

- Ongeveer een op de zes (16%) respondenten is bekend met het UIT-team. Van de groep weet 10% dat dit team specifiek voor uitgaansgelegenheden aanwezig is.
- Bijna driekwart (72%) is niet bekend met het UIT-team, ook niet na het horen van de omschrijving.

Invloed van de aanwezigheid van het UIT-team (n=622), *meer antwoorden mogelijk*

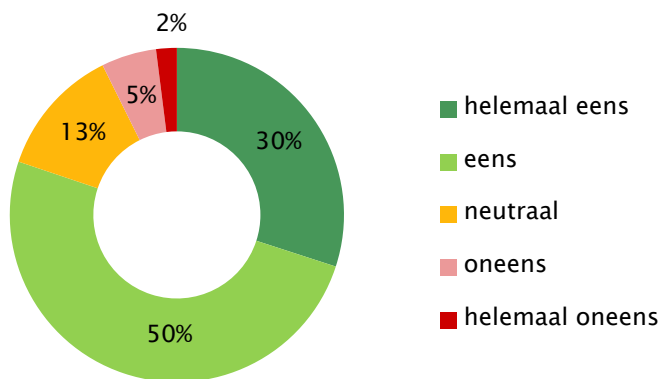

Daarnaast is aan uitgaanspubliek gevraagd of de aanwezigheid van het UIT-team hen een veiliger gevoel geeft. Degenen die het UIT-team niet kenden, hebben een omschrijving gekregen (zie bijlage 2). Ook de verwachting wordt dus meegenomen.

- De meerderheid (54%) van het uitgaanspubliek voelt (of verwacht) zich door de aanwezigheid van het UIT-team veiliger te voelen.
- 29% van het uitgaanspubliek geeft echter aan dat het geen invloed heeft op hun gevoel van veiligheid.

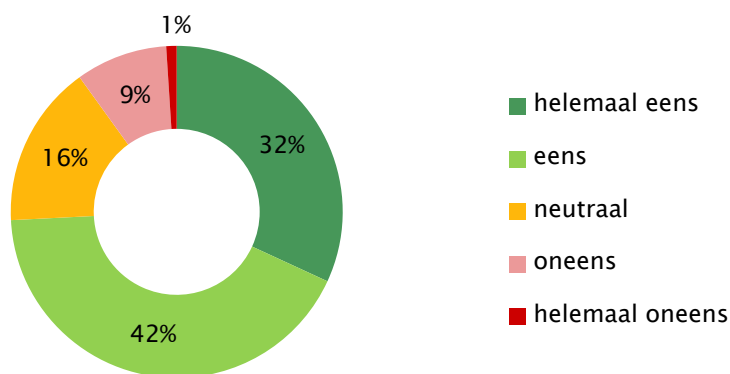
- Circa een op de zes respondenten (16%) geeft aan dat zij zich veiliger voelen door de aanwezigheid van de politie, niet specifiek door het UIT-team.
- Eén op de twintig respondenten (5%) geeft aan zich minder veilig te voelen door de aanwezigheid van het UIT-team.

Het UIT-team is bedoeld om uitgaanspubliek een veiliger gevoel te geven (n=616)

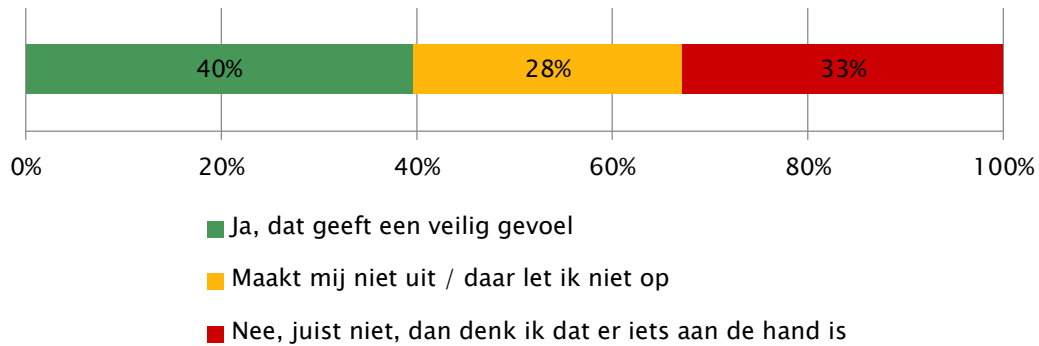
- Tachtig procent van de deelnemers antwoord positief op de stelling dat het UIT-team bedoeld is om uitgaanspubliek een veiliger gevoel te geven (30% helemaal mee eens en 50% mee eens).
- Een klein aandeel van het uitgaanspubliek (7%) is het hier (helemaal) mee oneens.

Het UIT-team is bedoeld om raddraaiers in het uitgaansleven aan te pakken (n=612)

- Bijna driekwart (74%) van het uitgaanspubliek is het eens met de stelling dat het UIT-team is bedoeld om raddraaiers aan te pakken: 32% helemaal mee eens en 42% mee eens.
- Slechts een op de tien respondenten is het hier (helemaal) mee oneens.

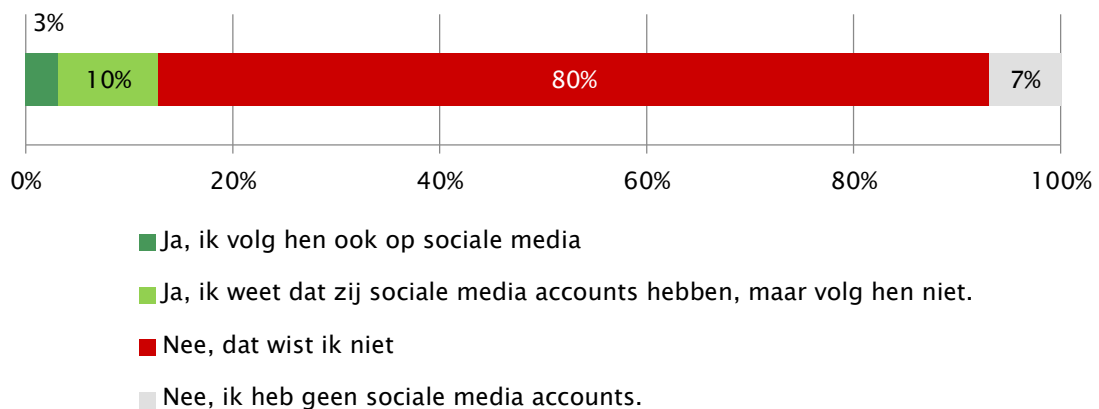
Invloed van de aanwezigheid van politie in of binnen uitgaansgelegenheden op het veiligheidsgevoel (n=619)

- De aanwezigheid van politie bij uitgaansgelegenheden wordt vaker positief (40%) dan negatief (33%) ervaren.
- Ruim een kwart (28%) van de respondenten maakt het niet uit of let niet op de aanwezigheid van de politie.

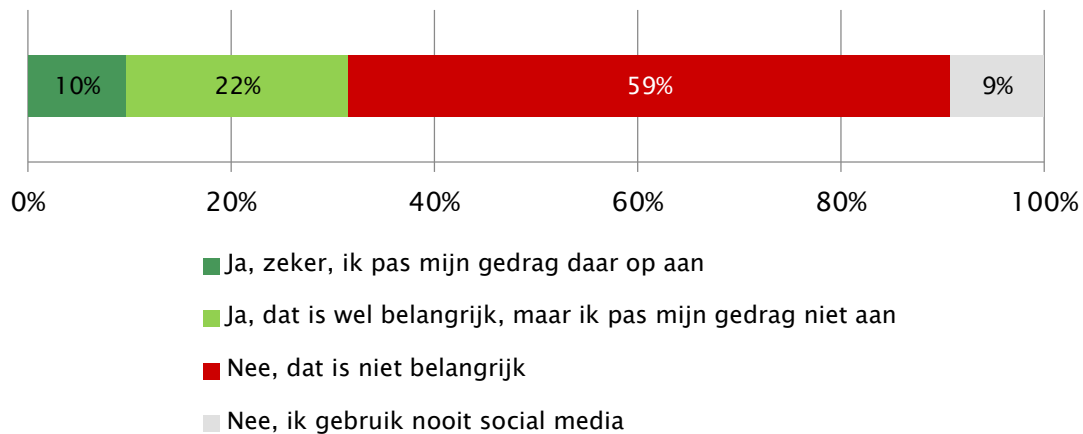
1.6 Sociale media en veiligheid

Bekendheid activiteiten op sociale media van wijkagent Horeca en UIT-team (n=619)

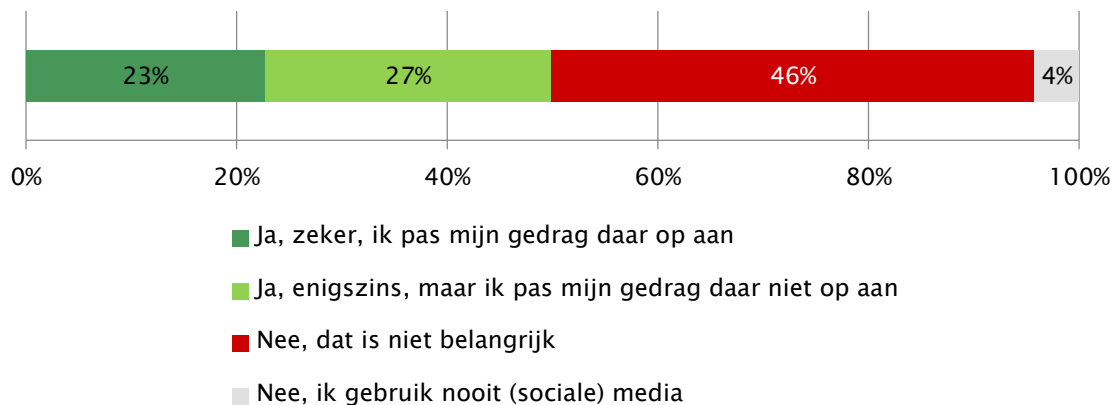
- Om te kijken hoe uitgaanspubliek bereikt kan worden, is de politie actief op sociale media. De wijkagent Horeca twittert regelmatig over wat zich afspeelt in het uitgaansgebied en plaatst ook berichten op Instagram. De overgrote meerderheid (87%) van het uitgaanspubliek is hier niet van op de hoogte.
- Bij ruim een op de tien respondenten (13%) is dit wel bekend. Van deze groep volgt 3% hen ook op sociale media.

Belang van informatie via sociale media op veiligheidsgevoelens tijdens het uitgaan (n=618)

- Een ruime meerderheid (59%) van de respondenten vindt informatie via sociale media niet belangrijk met betrekking tot veiligheidsgevoelens tijdens het uitgaan.
- Bijna een derde (32%) vindt dit wel belangrijk. Van deze groep past 10% zijn of haar gedrag aan. Bijna een kwart (22%) vindt het wel belangrijk, maar past het gedrag niet aan.

Belang van mediaberichten over uitgaansincidenten op veiligheidsgevoelens tijdens het uitgaan (n=621)

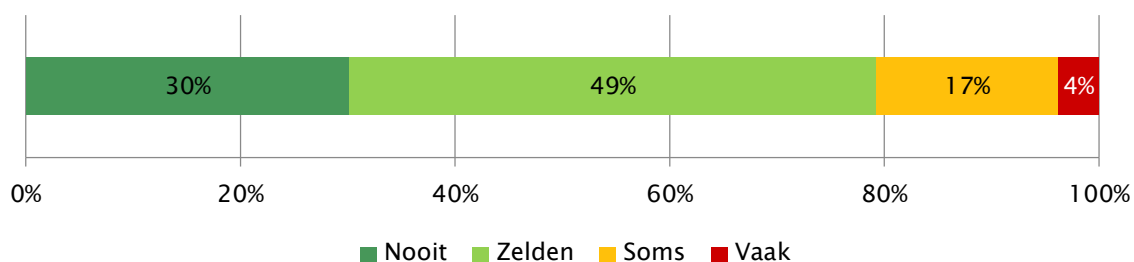
- Mediaberichten over uitgaansincidenten hebben in bijna de helft (46%) van de gevallen geen invloed op het gevoel van veiligheid.
- Voor de helft (50%) van de respondenten zijn mediaberichten belangrijk. Van deze groep past 23% zijn gedrag aan en past 27% zijn of haar gedrag niet aan.

2 Horecaondernemers

Aan horecaondernemers is een aantal vragen gesteld over hun beleving van veiligheid in de binnenstad, overlast en maatregelen om de veiligheid te waarborgen. We gaan hierbij specifiek in op nachthorecazaken in de Utrechtse binnenstad. Dit zijn bars, clubs, discotheken en cafés die na 01:00 uur open zijn. Achtergrondgegevens van horecaondernemers, zoals het type nachthorecazaak, zijn te vinden in bijlage 1⁴.

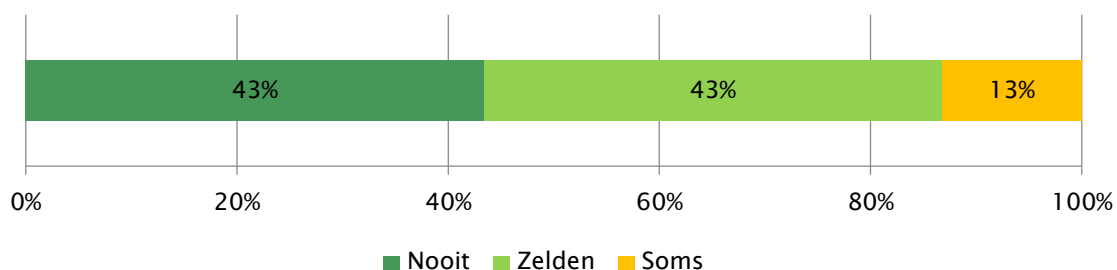
2.1 Beleving veiligheid in de binnenstad

Onveilige situaties in de directe omgeving van het eigen bedrijf in de afgelopen 12 maanden (n=53)

- De overgrote meerderheid van de horecaondernemers (79%) geeft aan dat de afgelopen 12 maanden nooit (30%) of zelden (49%) onveilige situaties voorkwamen in de directe omgeving van hun bedrijf. Met de directe omgeving bedoelen we bijvoorbeeld voor de deur, in de rij of op straat.
- Ruim een op de vijf (21%) respondenten geeft aan dat onveilige situaties soms (17%) of vaak (4%) voorkomen.

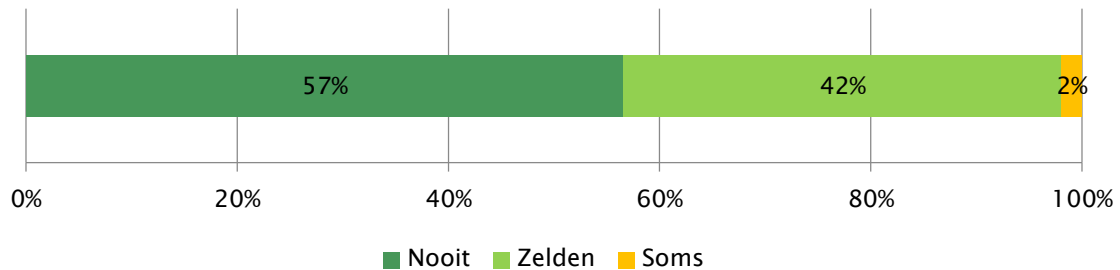
Onveilige situaties binnen het eigen bedrijf in de afgelopen 12 maanden (n=53)

⁴ De 'n' die bij de figuren genoemd wordt, staat voor het aantal respondenten dat deze vraag beantwoord heeft. Per vraag kan dit aantal verschillen.

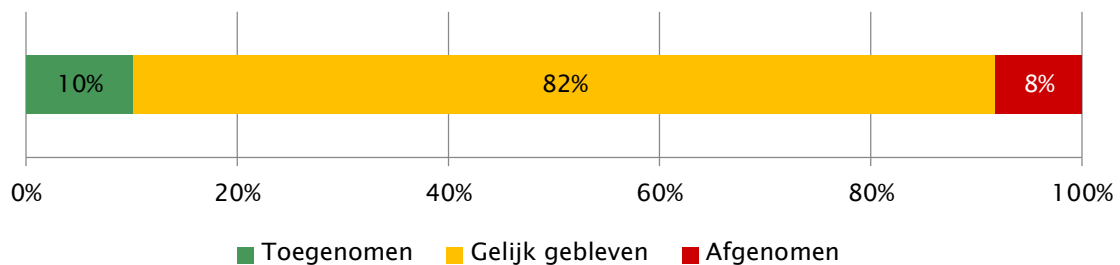
- Binnen het eigen bedrijf is bij 86% van de ondernemers nooit (43%) of zelden (43%) een onveilige situatie geweest.
- Bij slechts 13% van de ondernemers is hier soms sprake van geweest. Twee nachthorecazaken hebben vaak last gehad van onveilige situaties binnen het bedrijf.

Onveiligheidsgevoelens in of om uw bedrijf (n=53)

- Horecaondernemers is ook gevraagd hoe vaak zij zich onveilig voelen in of om het eigen bedrijf. Bijna alle ondernemers (98%) geven aan dat zij zich het afgelopen jaar nooit (57%) of zelden (42%) onveilig hebben gevoeld.
- Slechts 2% van de respondenten voelt zich soms onveilig. Geen enkele ondernemers voelt zich vaak onveilig in of om het eigen bedrijf.

Ontwikkeling veiligheid in de afgelopen 12 maanden in het Utrechts uitgaansgebied (n=49)

- Volgens de meeste respondenten (82%) is de veiligheid in het Utrechtse uitgaansgebied de afgelopen 12 maanden gelijk gebleven.
- Het aandeel ondernemers dat aangeeft dat de veiligheid is toegenomen (10%) is ongeveer gelijk aan het aandeel dat aangeeft dat de veiligheid is afgenomen (8%).

2.2 Problemen op het gebied van veiligheid

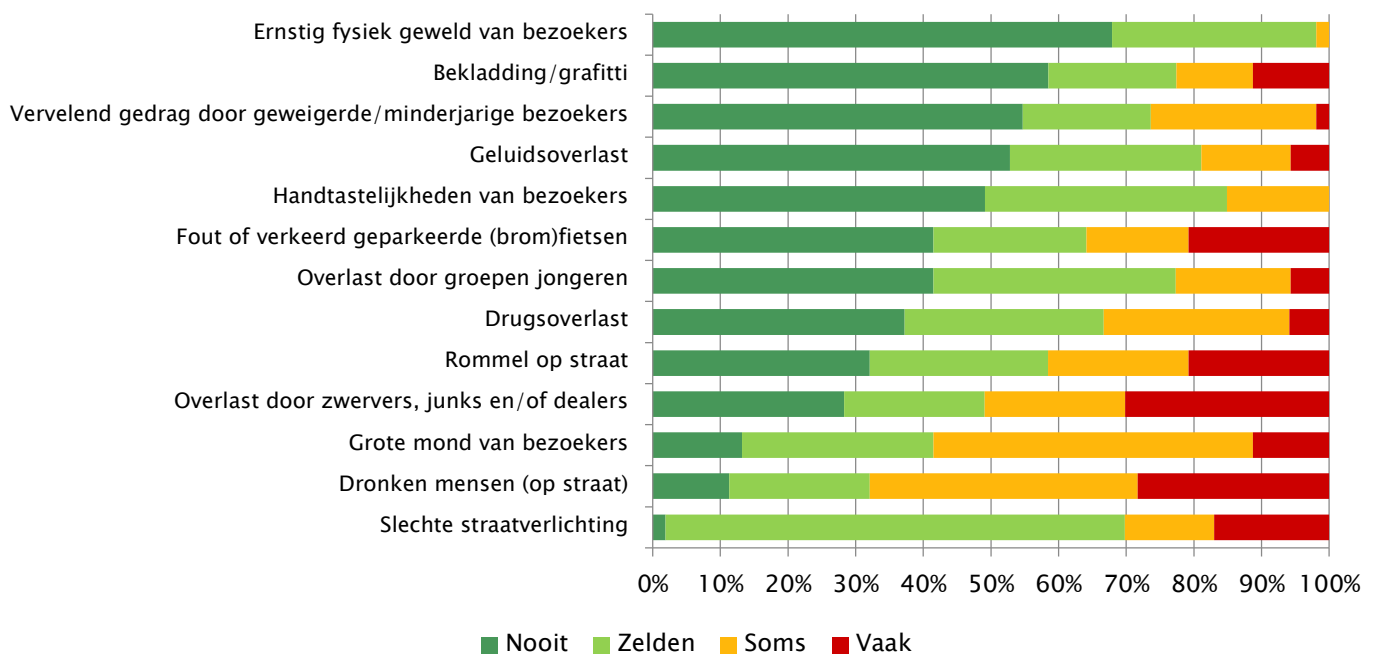
Aan horecaondernemers is gevraagd wat voor hun bedrijf het grootste probleem op het gebied van veiligheid is:

- Overlast door dronken mensen, die bijvoorbeeld vervelend zijn of vernielingen aanrichten.
- Daarnaast wordt door een aantal ondernemers overlast door junks/bedelaars genoemd. Deze groep zorgt voor overlast doordat zij in uitgaansgelegenheden komen of bedelen op het terras.
- Ook het gebruik en dealen van drugs zorgt voor overlast.

- Door enkele ondernemers worden jongeren (veelal minderjarigen) als het grootste probleem genoemd: jongeren die cafés binnen proberen te komen, drank proberen te bestellen (onder de 18 jaar) of overlast veroorzaken.
- Tot slot geeft ongeveer een kwart van de ondernemers aan dat er geen (grote) problemen zijn op het gebied van veiligheid bij hun bedrijf.

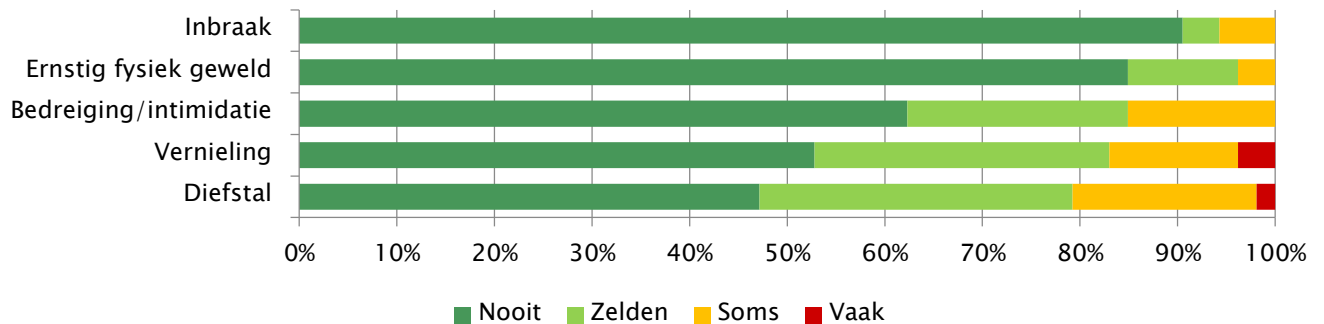
2.3 Slachtofferschap en overlast

Overlastgevende situaties in de directe omgeving van het bedrijf in de afgelopen 12 maanden, in % (n=53)

- De drie meest (soms en vaak) voorkomende overlast gevende situaties zijn:
 - dronken mensen (68%)
 - grote mond van bezoekers (59%)
 - overlast door zwervers, junks en/of dealers (51%).
- Ondernemers hebben weinig last van fysiek geweld of handtastelijkheden van bezoekers. Slechts 2% geeft aan soms last te hebben van ernstig geweld door bezoekers en 15% had soms te maken met handtastelijkheden. Geen enkele ondernemer had hier vaak mee te maken.

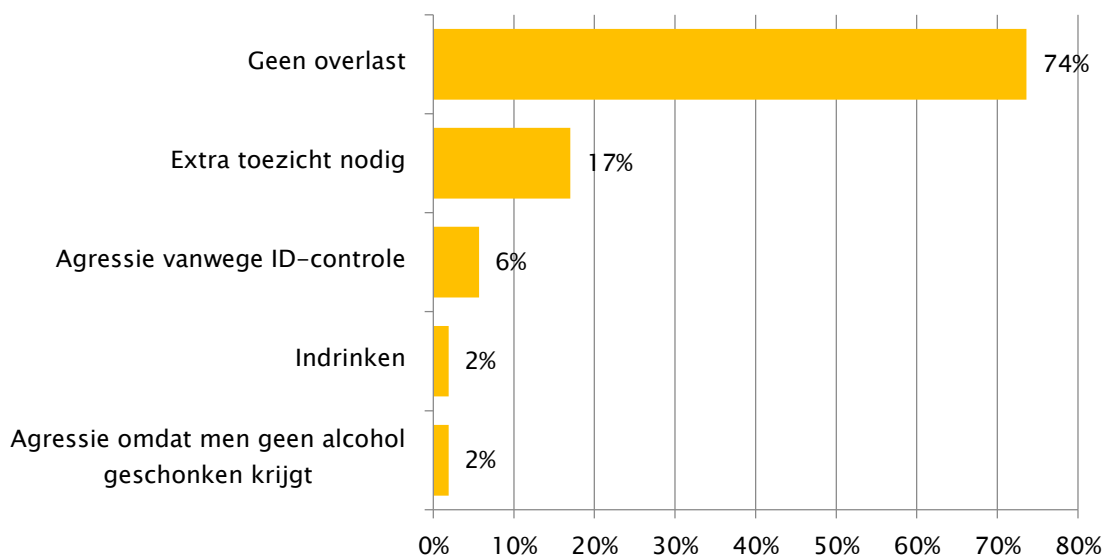
Crimineel gedrag in de directe omgeving van het bedrijf, in % (n=53)

Naast overlast gevende situaties kan crimineel gedrag voorkomen. Dit gaat verder dan overlast in de zin dat het om strafbare feiten gaat.

- Verreweg de meeste horecaondernemers geven aan dat zij het afgelopen jaar zelden of nooit schade ondervonden hebben door ernstig fysiek geweld (96%) en inbraak (94%).
- Schade door de andere vormen van crimineel gedrag komen vaker voor (zelden of nooit): bedreiging/intimidatie (85%), vernieling (83%) en diefstal (79%).

Gevolgen verhoging leeftijdsgrens alcoholverkoop van 16 jaar naar 18 jaar (n=53)

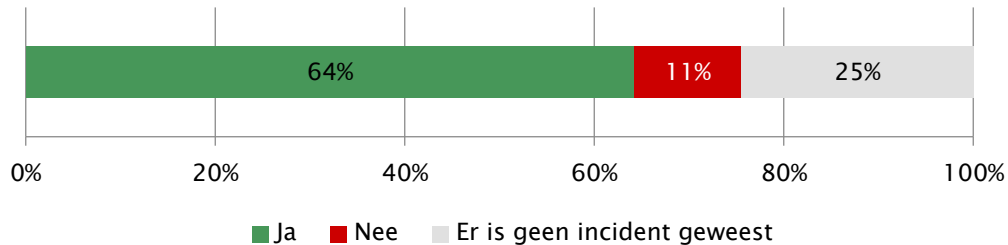

Sinds 1 januari 2014 is de leeftijdsgrens voor de verkoop van alcohol verhoogd van 16 jaar naar 18 jaar. Ondernemers is gevraagd of zij hier overlast door ondervinden:

- Bijna driekwart (74%) van de horecaondernemers ondervindt hier geen overlast van.
- Ondernemers die wel overlast ervaren, geven voornamelijk aan dat extra toezicht nodig is om de leeftijdsgrens te handhaven. Andere gevolgen worden weinig ondervonden.

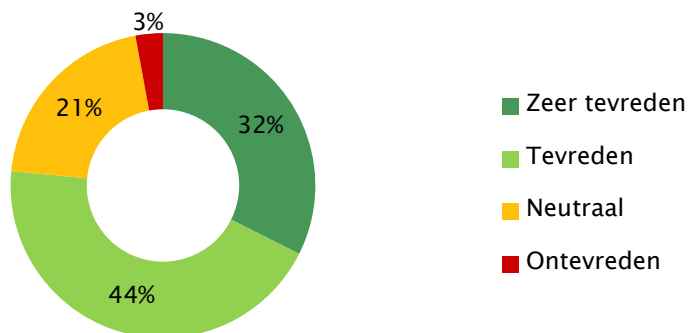
2.4 Maatregelen om veiligheid te waarborgen

Politie op de hoogte gebracht van een incident in de afgelopen 12 maanden (n=53)

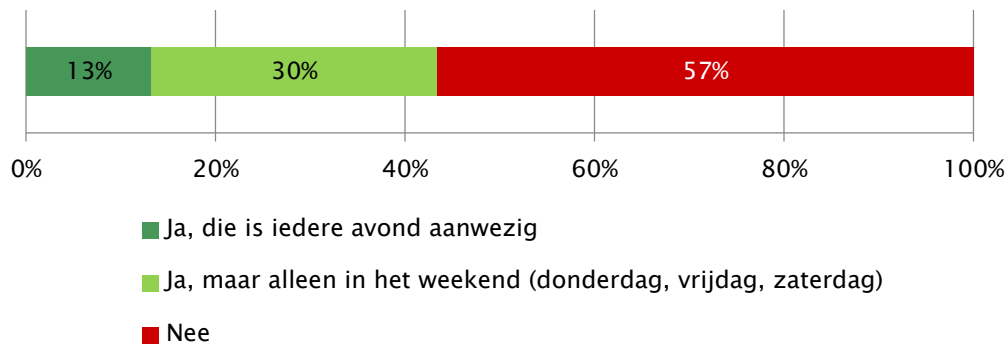
- Een kwart (25%) van de ondernemers geeft aan dat er het afgelopen jaar geen incidenten zijn geweest in hun bedrijf.
- Driekwart van ondernemers heeft wel te maken gehad met incidenten. Van alle respondenten heeft 64% de politie op de hoogte gebracht, 11% heeft dit niet gedaan.

Tevredenheid over de afhandeling door politie (n=34) – vraag gesteld aan ondernemers die een incident gemeld hebben bij de politie

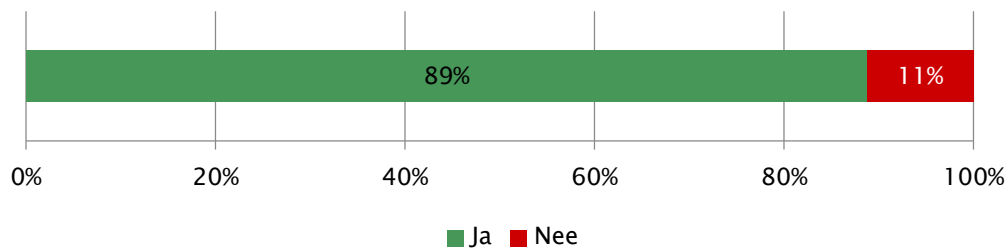
- Horecaondernemers die de politie op de hoogte hebben gebracht, zijn meestal (zeer) tevreden over de afhandeling (76%). Ondernemers vinden over het algemeen dat de politie snel ter plaatse is, accuraat handelt en het incident snel oplost.
- Slechts 3% van de respondenten is ontevreden over de afhandeling door de politie. Twee ondernemers vinden dat de terugkoppeling door de politie te lang op zich laat wachten.

Beveiliger werkzaam in bedrijf (n=53)

- De meerderheid (57%) van de bedrijven heeft geen beveiliging.
- Bij de bedrijven met beveiliging is deze in de meeste gevallen (30%) alleen in het weekend (donderdag, vrijdag, zaterdag) aanwezig.
- Bij 13% van de nachthorecazaken is iedere avond een beveiliging aanwezig.

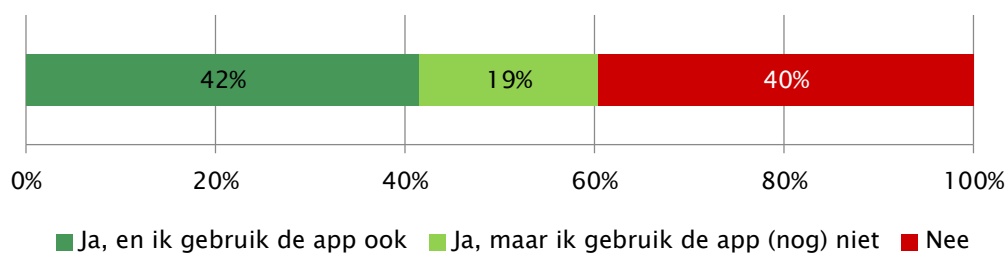
Huisregels over toelating van bezoekers (n=53)

- Verreweg de meeste ondernemers (89%) hebben huisregels over de toelating van bezoekers, 11% van de nachthorecazaken heeft deze regels niet.

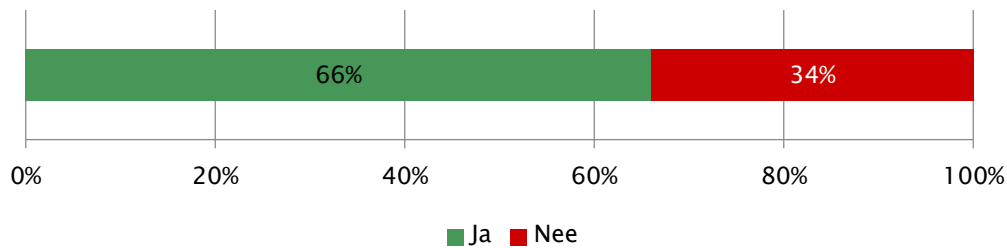
De Utrecht Horeca App is aantal jaren geleden gemaakt voor horecaondernemers en horecabeveiligers. De app is een soort zakboek en biedt informatie over het omgaan met agressie, drugsgebruik, mishandeling wapens etc. Daarnaast plaatst de politie pushberichten met actuele informatie over zaken die relevant zijn voor het uitgaansleven.

Bekendheid met Utrecht Horeca App (n=53)

- Zes op de tien horecaondernemers geven aan bekend te zijn met de Utrecht Horeca App. Hiervan gebruikt 42% de app, 19% gebruikt de app (nog) niet.
- Bij de overige ondernemers (40%) is de app niet bekend.

Bijdrage Utrecht Horeca App aan de veiligheid tijdens het uitgaan (n=53)

- Aan alle horecaondernemers is gevraagd of zij denken dat de Utrecht Horeca App bijdraagt aan de veiligheid tijdens het uitgaan. Degenen die de app niet kenden, hebben een omschrijving gekregen.
- Ongeveer twee derde (66%) van de respondenten denkt inderdaad dat de Utrecht Horeca hieraan bijdraagt.
- Circa een op de drie (34%) respondenten denkt dat de app hier geen invloed op heeft.
- Er is tevens gevraagd waarom men denkt dat de app wel of juist geen invloed heeft op de veiligheid. De respondenten die 'ja' antwoorden, geven de volgende redenen:
 - Het is handig om te weten als er evenementen zijn of bepaalde groepen/personen waar extra op gelet moet worden, zoals zakkenrollers en mensen met ontzeggingen.
 - Het is een gemakkelijk kanaal: de informatie wordt direct ontvangen door het gebruik van pushberichten.
- Respondenten die 'nee' antwoorden, onderbouwen dit als volgt:
 - Er is geen tijd om de app in de gaten te houden (drukke).
 - Daarnaast geeft een ondernemer aan dat de klachten die ze hebben rondom veiligheid niet door de app verholpen kunnen worden.

Bijlage 1: steekproefbeschrijving

Het veldwerk voor dit onderzoek is gehouden van donderdag 15 maart tot en met zaterdag 17 maart en van donderdag 22 maart tot en met zaterdag 24 maart (week 11 en 12). De enquêteurs hebben uitgaanspubliek benaderd van 23.00 tot 01.00 uur. In totaal hebben 622 personen meegewerkt aan het onderzoek.

Daarnaast zijn ondernemers van nachthorecazaken (die na 01.00 uur open zijn) benaderd om mee te doen aan dit onderzoek. Deze groep had de mogelijkheid om de vragenlijst online in te vullen. Van de 75 nachthorecazaken in de Utrechtse binnenstad hebben 53 ondernemers de vragenlijst volledig ingevuld (respons van 71%). Daarnaast hebben 5 ondernemers de vragenlijst gedeeltelijk ingevuld. Alleen de volledig ingevulde vragenlijsten zijn meegenomen in de resultaten.

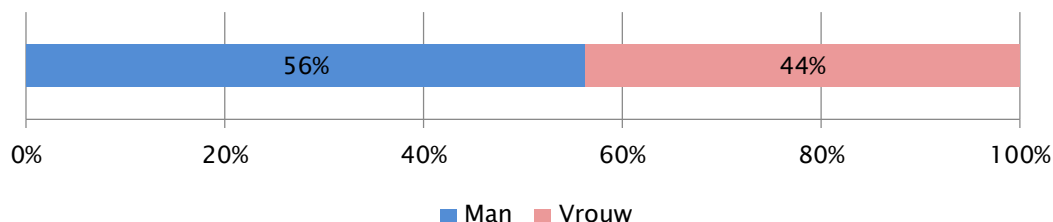
Uitgaanspubliek

In deze paragraaf wordt ingegaan op een aantal kenmerken van de respondenten onder het uitgaanspubliek, zoals geslacht, leeftijd en hoe vaak men gemiddeld uitgaat.

Responsoverzicht uitgaanspubliek naar locaties

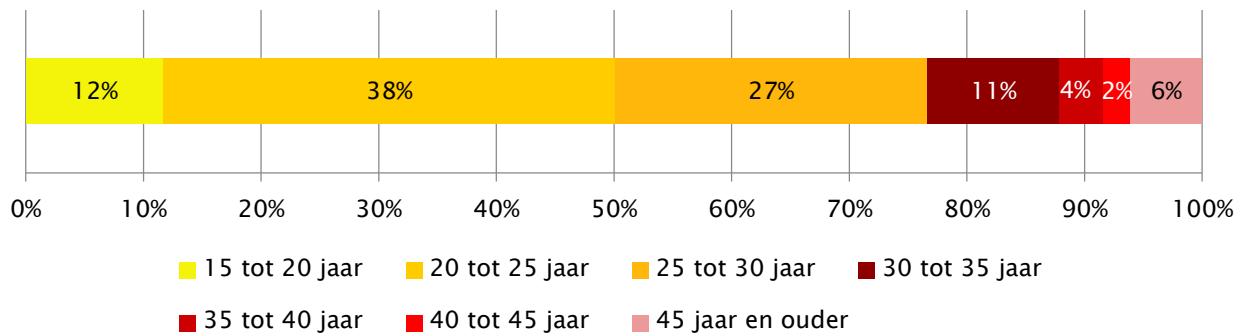
	Afgenomen vragenlijsten (aantal)	Afgenomen vragenlijsten (%)
Neude	111	18%
't Wed	90	15%
Vredenburg	80	13%
Nobelstraat	78	13%
Domplein	71	11%
Stadhuis	68	11%
Janskerkhof	64	10%
Mariaplaats	60	10%
Totaal	622	100%

Geslacht van het uitgaanspubliek (n=615)

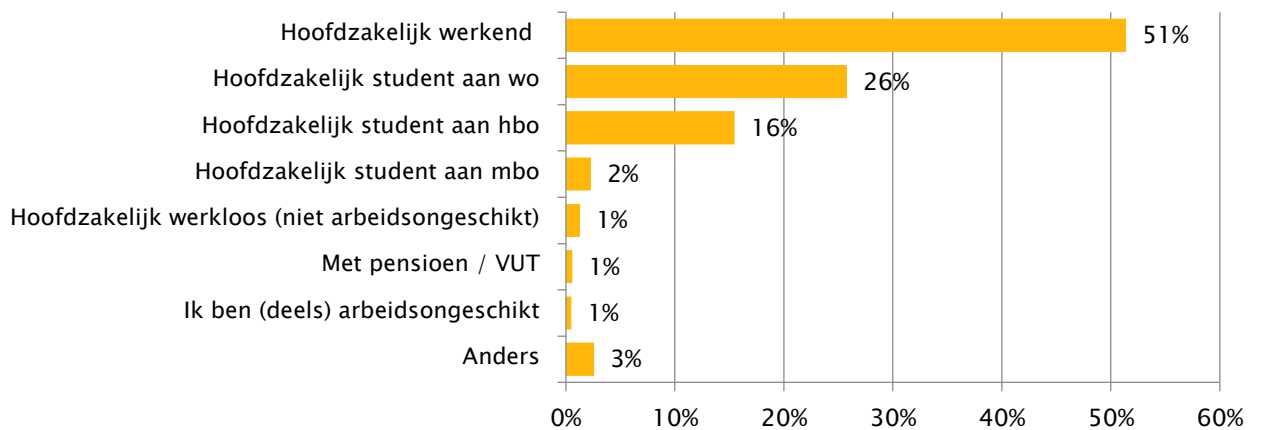
- Van de respondenten is 56% man en 44% vrouw.

Leeftijd van het uitgaanspubliek (n=622)

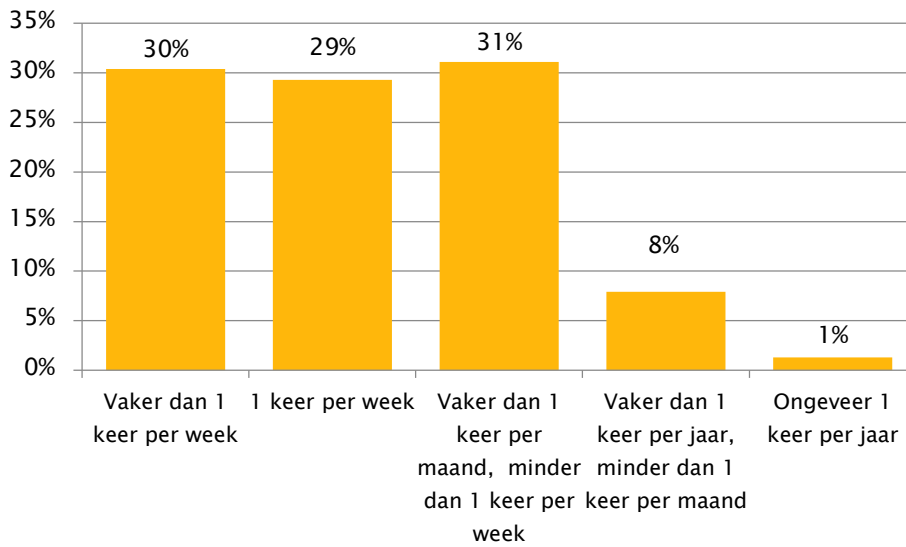
- De grootste leeftijdsgroep bestaat uit respondenten van 20 tot 25 jaar (38%). Respondenten in de leeftijd tussen 35 en 40 jaar (4%) en 40 tot 45 jaar (2%) komen het minst voor.

Werksituatie van het uitgaanspubliek (n=619)

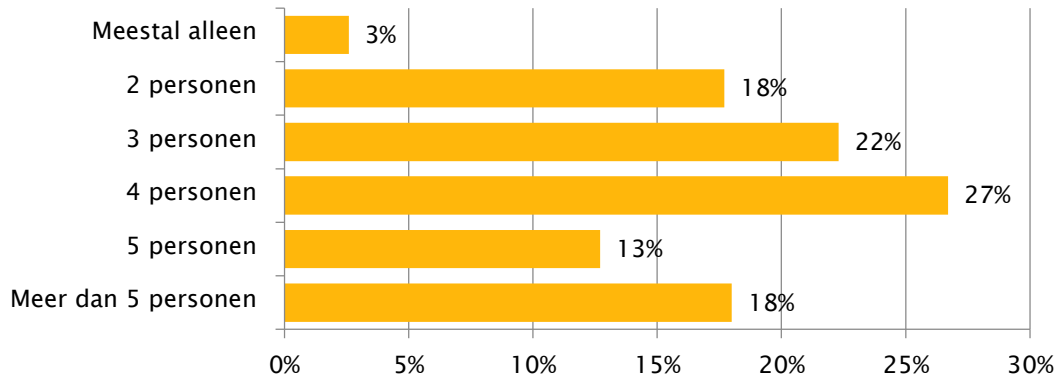
- De meerderheid (51%) van de respondenten is hoofdzakelijk werkend.
- Studenten (verschillende onderwijsniveaus) vormen samen 44% van de deelnemers.
- Bijna driekwart (74%) van de respondenten komt uit Utrecht.
- 7% van de respondenten komt uit de omliggende gemeenten.

Uitgaansfrequentie van het uitgaanspubliek (n=621)

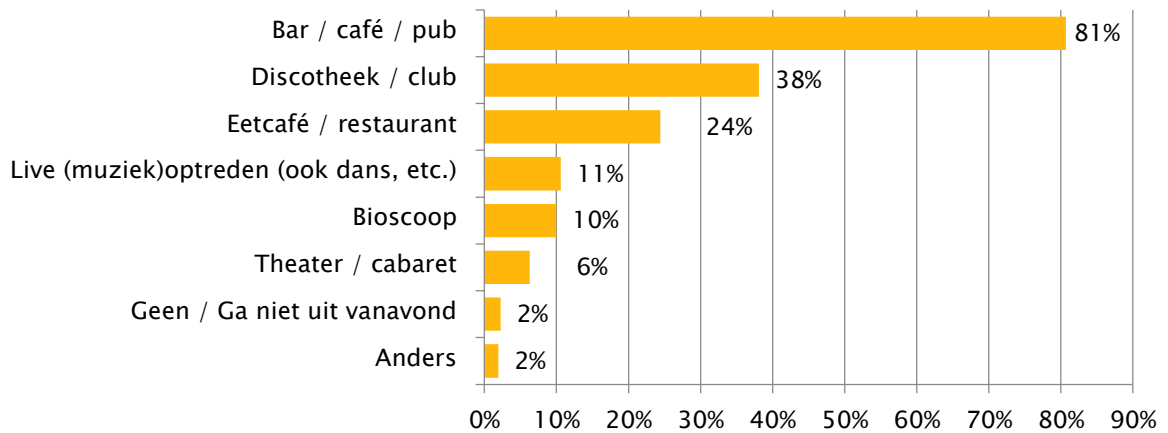
- De uitgaansfrequentie van het uitgaanspubliek kan hoofdzakelijk in 3 groepen verdeeld worden: 'vaker dan 1 keer per maand, minder dan 1 keer per week' (31%), 'vaker dan 1 keer per week' (30%) en '1 keer per week' (29%).
- Personen die 'ongeveer 1 keer per jaar' uitgaan, komen nauwelijks voor (1%).

Aantal personen waarmee men gemiddeld uitgaat (n=622)

- De meeste respondenten gaan gemiddeld met drie (22%) of vier (27%) personen uit.

Te bezoeken of bezochte uitgaansgelegenheden (n=620), *meer antwoorden mogelijk*

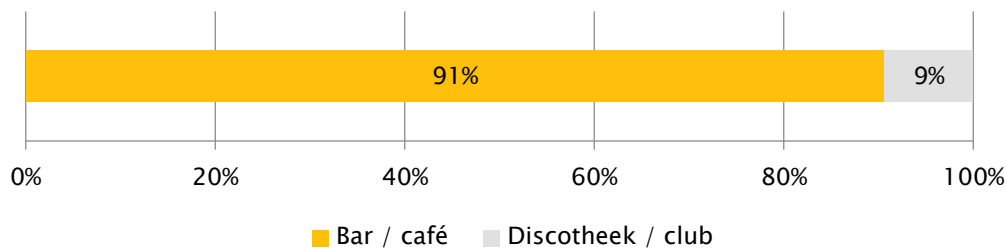

- Verreweg de meeste respondenten (81%) geven aan een bar/club/pub te bezoeken of bezocht te hebben. Het is belangrijk op te merken dat respondenten meerdere antwoorden kunnen geven. Dit betekent dat iemand meerdere uitgaansgelegenheden heeft bezocht of gaat bezoeken.
- Ongeveer vier op de tien respondenten (38%) geven aan (mede) een discotheek of club te bezoeken of bezocht te hebben.
- Bijna een kwart (24%) van de respondenten gaat (onder meer) naar een eetcafé of restaurant. Hiervan hebben 22 respondenten (4 %) enkel een eetcafé of restaurant bezocht.

Ondernemers

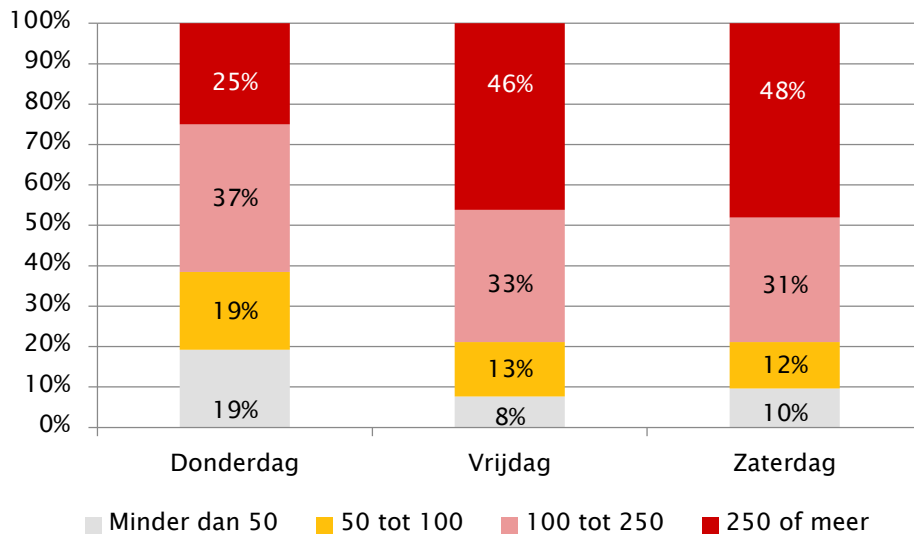
In deze paragraaf wordt ingegaan op een aantal kenmerken van de horecaondernemers, zoals het gemiddeld aantal bezoekers per uitgaansavond.

Type nachthorecazaak (n=53)

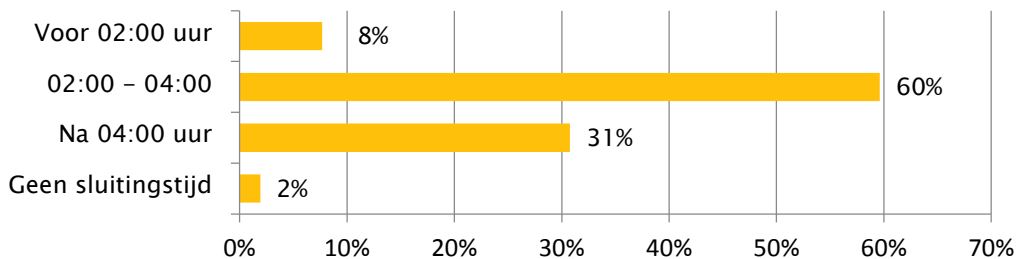
- Meer dan 9 op de 10 (91%) ondernemers hebben een bar/café.
- De overige 9% heeft een discotheek/club.

Gemiddeld aantal bezoekers per uitgaansavond (n=52)

- Op een gemiddelde donderdag ontvangen de uitgaansgelegenheden gemiddeld 170 bezoekers. Op vrijdagen ontvangen zij gemiddeld 293 bezoekers. Zaterdag is de drukste dag met gemiddeld 303 bezoekers.
- Op vrijdagen (46%) en zaterdagen (48%) ontvangt bijna de helft van de uitgaansgelegenheden meer dan 250 bezoekers. Op de rustigere donderdagavonden komt een kwart van de uitgaansgelegenheden aan deze bezoekersaantallen.

Sluitingstijd gemiddelde uitgaansnacht (n=52)

- De meeste ondernemers (60%) hebben tijdens uitgaansnachten een sluitingstijd tussen de 02:00 uur en 04:00 uur.
- Bijna een op de drie (31%) uitgaansgelegenheden sluit na 04:00 uur.
- Een sluitingstijd voor 02.00 uur (8%) of zonder sluitingstijd (2%) komt maar bij enkele bedrijven voor. Hierbij moet opgemerkt worden dat alleen horecazaken voor dit onderzoek zijn uitgenodigd die na 01:00 uur open zijn.

Bijlage 2: vragenlijst uitgaanspubliek

Naam enquêteur:

Datum03/2018

Tijdstip/....

Locatie:

- Mariaplaats
- 't Wed
- Janskerkhof
- Nobelstraat
- Domplein
- Stadshuisplein
- Neude
- Vredenburg

Goedenavond, ik ben van Dimensus. Mag ik u namens de gemeente een paar korte vragen stellen over uw beleving van veiligheid tijdens het uitgaan? Het duurt slechts een paar minuten. Gaat u wel eens uit? (Zo niet → einde vragenlijst)

Let op: in principe antwoordcategorieën niet opnoemen.

A. Uitgaan

1. Hoe vaak gaat u gemiddeld genomen uit?
 - Ongeveer 1x per jaar
 - Vaker dan 1x per jaar, minder dan 1x per maand
 - Vaker dan 1x per maand, minder dan 1x per week
 - 1x per week
 - Vaker dan 1x per week
2. Met hoeveel personen gaat u gemiddeld uit?
 - Meestal alleen
 - 2 personen
 - 3 personen
 - 4 personen
 - 5 personen
 - Meer dan 5 personen
3. Wat voor soort uitgaansgelegenheid(en) gaat u bezoeken of heeft u al bezocht vandaag?
Meer antwoorden mogelijk!
 - Bar/café/pub
 - Discotheek/club
 - Theater/cabaret
 - Eetcafé/restaurant
 - Live (muziek)optreden (ook dans etc.)
 - Bioscoop
 - Geen/ga niet uit vanavond

- Anders, namelijk...

B. Veiligheid op straat

4. Heeft u zich de afgelopen 12 maanden in de binnenstad buiten op straat wel eens onveilig gevoeld?

- Nooit → ga door naar vraag 6
- Zelden
- Soms
- Vaak
- Weet niet → ga door naar vraag 6

5a. Waar voelde u zich dan onveilig?

Meer antwoorden mogelijk!

- Damplein
- Grachten
- Janskerkhof
- Neude
- Nobelstraat
- Mariaplaats
- Stadhuisplein
- Stationsgebied
- Vredenburg
- 't Wed
- Overige plek in de binnenstad
- Anders, namelijk...

5b. Waarom voelde u zich dan onveilig?

Meer antwoorden mogelijk!

- Junks/zwervers/daklozen
- Dronken mensen
- (groep) jongeren
- Te donker
- Verkeer
- Anders, namelijk...

6. Hoe vaak bent u de afgelopen 12 maanden slachtoffer geweest van een delict of heeft u last gehad van overlast tijdens het uitgaan in de binnenstad van Utrecht?

- Nooit
- Zelden
- Soms
- Vaak
- Weet niet

7. Hoe denkt u dat de veiligheid in de binnenstad buiten op straat verbeterd kan worden?

Meer antwoorden mogelijk!

- Meer politie/toezicht
- Minder politie/toezicht

- Verlichting
- Verkeerssituatie aanpassen
- Cameratoezicht
- Dronkenschap aanpassen
- Niets, veiligheid is al goed
- Anders, namelijk...

C. Veiligheid in uitgaansgelegenheden

8. Heeft u zich in de afgelopen 12 maanden wel eens binnen in één of meerdere uitgaansgelegenheden onveilig gevoeld?

- Nooit → ga door naar vraag 10
- Zelden
- Soms
- Vaak
- Weet niet → ga door naar vraag 10

9a. Waar voelde u zich dan onveilig?

Meer antwoorden mogelijk!

- Club/discotheek/dansgelegenheid
- Café/bar/kroeg
- Anders, namelijk...

9b. Waarom voelde u zich dan onveilig?

Meer antwoorden mogelijk!

- Vechtpartij/ruzie
- Dronken mensen
- Te druk
- Lastig gevallen
- Brandgevaarlijk
- Anders, namelijk...

10a. Hoe denkt u dat de veiligheid in de Utrechtse uitgaansgelegenheden verbeterd zou kunnen worden?

Meer antwoorden mogelijk!

- Meer/betere beveiliging binnen en aan de deur
- Strenger alcohol/drugsbeleid
- Strenger/duidelijker deurbeleid
- Meer controle (cameratoezicht/politie)
- Minder streng deurbeleid/geen discriminatie
- Afschaffen rookverbod
- Meer brandveiligheid/nooduitgangen
- Detectiepoortjes plaatsen
- Minder drukte in een horecagelegenheid of vlak daarbuiten
- Niets, veiligheid is al goed
- Weet niet/geen mening
- Anders, namelijk...

10b. Als u bij uitgaansgelegenheden politie ziet, die bijvoorbeeld in gesprek is met een beveiligder, geeft dat een gevoel van veiligheid of juist niet?

- Ja, dat geeft een veilig gevoel
- Nee, juist niet, dan denk ik dat er iets aan de hand is
- Maakt mij niet uit/daar let ik niet op

11a. Bent u bekend met het UIT-team van de politie?

Let op: antwoorden niet noemen!

- Ja, ik ben bekend met dit team en weet dat ze specifiek voor uitgaansgelegenheden aanwezig zijn
- Ja, ik ben bekend met dit team, maar wist niet welke rol ze hadden
- Nee, niet direct, maar na het horen van de omschrijving herken ik ze wel
- Nee, ook niet na het horen van de omschrijving

Toelichting: *het UIT-team van de politie is een team van agenten dat specifiek is opgeleid voor het werken in uitgaansnachten. Per uitgaansnacht zijn 2 á 3 koppels van agenten van het UIT-team in de binnenstad aanwezig. Specifiek voor zaken in en om de horeca en uitgaansnachten is een wijkagent aangesteld. Hij/zij is, ook buiten de uitgaansnachten, bij de politie het eerste aanspreekpunt voor horecaondernemers en horecabeveiligers.*

11b. Geeft de aanwezigheid van het UIT-team u een veiliger gevoel of verwacht u dat het u een veiliger gevoel zal geven?

Meer antwoorden mogelijk!

- Ja, ik voel me veiliger/verwacht me veiliger te voelen door de aanwezigheid van het UIT-team
- Niet specifiek door het UIT-team, maar wel door de aanwezigheid van (meer) politie in het algemeen
- Nee, ik voel me door de aanwezigheid van het UIT-team juist minder veilig/verwacht me juist minder veilig te voelen
- Nee, het UIT-team heeft geen invloed op mijn veiligheidsgevoel/ik verwacht dat het geen invloed heeft op mijn veiligheidsgevoel
- Weet niet/geen mening

11c. Kunt u aangeven in hoeverre u het eens bent met de onderstaande stellingen?

	Helemaal eens	Eens	Neutraal	Oneens	Helemaal oneens	Geen mening
Het UIT-team is bedoeld om uitgaanspubliek een veiliger gevoel te geven						
Het UIT-team is bedoeld om raddraaiers in het uitgaansleven aan te pakken						

12a. Wist u dat de wijkagent Horeca (mede namens het UIT-team) ook regelmatig berichten plaatst op sociale media (Twitter, Instagram) over wat zich in het uitgaansgebied afspeelt?

- Ja, ik volg hen op sociale media
- Ja, ik weet dat zij sociale media accounts hebben maar ik volg hen niet
- Nee, dat wist ik niet
- Nee, ik heb geen sociale media accounts

12b. Is informatie via sociale media (zoals Twitter en Facebook) voor u van belang voor uw gevoel van veiligheid in het uitgaansgebied?

- Ja, zeker, ik pas mijn gedrag daar op aan
- Ja, dat is wel belangrijk, maar ik pas mijn bedrag niet aan
- Nee, dat is niet belangrijk
- Nee, ik gebruik nooit sociale media

12c. Zijn berichten in de media over uitgaansincidenten (ook over andere steden) voor u van invloed op het gevoel van veiligheid in het uitgaansgebied in Utrecht?

- Ja, zeker, ik pas mijn gedrag daar op aan
- Ja, dat is wel belangrijk, maar ik pas mijn bedrag niet aan
- Nee, dat is niet belangrijk
- Nee, ik gebruik nooit sociale media

D. Achtergrondgegevens

13. Hoe oud bent u? jaar

14. Wat is uw woonplaats?

15. Wat is uw huidigewerksituatie?

- Hoofdzakelijk student aan mbo
- Hoofdzakelijk student aan hbo
- Hoofdzakelijk student aan wo
- Hoofdzakelijk werkend (tijdelijk of in vast dienstverband)
- Ik ben (deels) arbeidsongeschikt
- Met pensioen/VUT
- Hoofdzakelijk werkloos (niet arbeidsongeschikt of huisman/vrouw)
- Anders, namelijk...

16. Heeft u nog opmerkingen over deze vragenlijst? ...

17. Man of vrouw →zelf invullen

- Man
- Vrouw

Dit is het einde van de enquête. Namens de gemeente hartelijk dank voor uw medewerking en nog een fijne avond!

Bijlage 3: vragenlijst horecaondernemers

De volgende vragen gaan over de manier waarop u de veiligheid tijdens uitgaansavonden en – nachten in de binnenstad van Utrecht ervaart. De vragenlijst begint met een aantal vragen over uw bedrijf. Probeer u de vragenlijst zo volledig mogelijk in te vullen.

A. Aard en omvang bedrijf

1. Wat voor soort bedrijf heeft u?

Belangrijkste categorie kiezen

- Bar/café
- Discotheek/club

2. Hoeveel bezoekers ontvangt u op een gemiddelde uitgaansavond/nacht?

- Aantal bezoekers donderdagavond/nacht: ... bezoekers
- Aantal bezoekers vrijdagavond/nacht: ... bezoekers
- Aantal bezoekers zaterdagavond/nacht: ... bezoekers

Nu volgen twee vragen over de sluitingstijden van uw bedrijf. Indien u geen vaste sluitingstijden hanteert, ga dan uit van de meest voorkomende sluitingstijd.

3. Hoe laat sluit uw bedrijf normaal gesproken op een gemiddelde uitgaansavond/nacht?

- Sluitingstijd ... : ... uur

4. Is bij uw bedrijf een beveiliging werkzaam?

- Ja, die is ieder avond aanwezig
- Ja, maar alleen in het weekend (donderdag-, vrijdag-, zaterdagavond)
- Nee

B. Onveiligheidsgevoelens

5. Hebben zich de afgelopen 12 maanden in uw bedrijf wel eens situaties voorgedaan waarin u of uw personeel zich onveilig voelde?

- Nooit
- Zelden
- Soms
- Vaak
- Weet niet

6. Hebben zich in de afgelopen 12 maanden in de directe omgeving (voor de deur, in de rij, in de straat etc.) van uw bedrijf wel eens situaties voorgedaan waarin u of uw personeel zich onveilig voelde?
- Nooit
 - Zelden
 - Soms
 - Vaak
 - Weet niet
7. Hoe vaak voelt u zich onveilig in of om uw bedrijf?
- Nooit
 - Zelden
 - Soms
 - Vaak
 - Weet niet
8. Is de veiligheid in het uitgaansgebied volgens u in de afgelopen 12 maanden toegenomen, afgenomen of gelijk gebleven?
- Toegenomen
 - Gelijk gebleven
 - Afgenomen
 - Weet niet
- 9a. Heeft u of iemand van het personeel in de afgelopen 12 maanden de politie op de hoogte gesteld van een incident in uw bedrijf?
- Ja → ga naar vraag 9b
 - Nee → ga naar vraag 10
 - Er is geen incident geweest → ga naar vraag 10
- 9b. In hoeverre bent u tevreden over de manier waarop de politie hiermee omging?
- Zeer ontevreden
 - Ontevreden
 - Neutraal
 - Tevreden
 - Zeer tevreden
- 9c. Kunt u hieronder uw antwoord toelichten?

C. Overlast en slachtofferschap

Sinds 1 januari 2014 is de leeftijdsgrens voor de verkoop van alcohol verhoogd van 16 naar 18 jaar.

10. Ondervindt u meer overlast van jongeren door de leeftijdsverhoging van 16 naar 18 jaar?

- Ja, door indrinken
- Ja, door agressie omdat men geen alcohol geschonken krijgt
- Ja, door agressie vanwege ID controle
- Ja, door extra toezicht om te voorkomen dat minderjarigen aan alcohol komen in mijn zaak
- Ja, meer overlast in de directe omgeving van mijn zaak
- Nee

Overlast is vervelend gedrag dat veelal niet strafbaar is, zoals rondhangen, lawaai veroorzaken, rommel maken etc.

11. Heeft u in de afgelopen 12 maanden (in de directe omgeving van uw bedrijf) overlast ondervonden van de onderstaande zaken?

Aankruisen wat van toepassing is

	Vaak	Soms	Zelden	Nooit	Weet niet
a. Fout of verkeerd geparkeerde (brom)fietsen					
b. Rommel op straat					
c. Bekladding/graffiti					
d. Geluidsoverlast					
e. Slechte straatverlichting					
f. Grote mond van bezoekers					
g. Handtastelijkheden van bezoekers					
h. Ernstig fysiek geweld van bezoekers					
i. Dronken mensen (op straat)					
j. Drugsoverlast					
k. Overlast door groepen jongeren					
l. Overlast door zwevers, junks en/of dealers					
m. Vervelend gedrag door geweigerde/minderjarige bezoekers					

Crimineel gedrag gaat verder dan overlast, in de zin dat het om strafbare feiten gaat.

12. Heeft u in de afgelopen 12 maanden schade ondervonden door de onderstaande gevallen?

	Vaak	Soms	Zelden	Nooit	Weet niet
a. Bedreiging/intimidatie					
b. Diefstal					
c. Inbraak					
d. Ernstig fysiek geweld					
e. Vernieling					

D. Maatregelen om de veiligheid in en om het bedrijf te waarborgen

13. Heeft u bedrijf huisregels over de toelating van bezoekers?

- Ja
- Nee

14a. Bent u bekend met de Utrecht Horeca App?

- Ja, en ik gebruik de app ook
- Ja, maar ik gebruik de app (nog niet)
- Nee

De Utrecht Horeca App is gemaakt ter vervanging van het 'zakboek portier' dat ooit bestond. Het is een verkorte, praktische weergave van een heel uitgebreid horecahandboek dat voor horecaondernemers is gemaakt. De app biedt horecabeveiligers (en uiteraard ook ondernemers en hun personeel) op gemakkelijke wijze informatie over het omgaan met allerlei incidenten, bijvoorbeeld agressie en geweld en incidenten onder invloed van alcohol of drugs. De politie kan met één druk op de knop via deze app operationele informatie verspreiden door middel van pushberichten.

14b. Denkt u dat de Utrecht Horeca App bijdraagt aan de veiligheid tijdens het uitgaan?

- Ja, want....
- Nee, want

14c. Licht uw keuze toe.

E. Tot slot

15. Wat zijn voor uw bedrijf de grootste problemen op het gebied van veiligheid?

Dit is het einde van de vragenlijst. Heeft u nog vragen of opmerkingen naar aanleiding van deze vragenlijst of over het onderwerp van dit onderzoek dan kunt u dit hieronder vermelden. Hartelijk bedankt voor uw medewerking! Ruimte voor eventuele opmerkingen